

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

“Τα ψηφιδωτά ως μέρος της Κυπριακής λαϊκής κληρονομιάς: Ελληνιστική, Ρωμαϊκή, Μεσαιωνικής και Σύγχρονη περίοδος.”

Μία μικρή εισαγωγή σχετικά με τη διαδρομή:

Η Κύπρος είναι ευλογημένη με μερικά από τα ομορφότερα ψηφιδωτά της Κλασσικής περιόδου (Αρχαία Ελλάδα μέχρι το Βυζάντιο). Οι επισκέπτες αναγνωρίζουν εύκολα την εξέλιξη αυτής της τέχνης από τα απλά μαυρόασπρα βοτσαλωτά ψηφιδωτά μέχρι τα πολύχρωμα ψηφιδωτά με βάθος και τεχνικές προοπτικής. Ο λόγος, που τα αρχαία αυτά ψηφιδωτά παραμένουν άθικτα είναι η γεωλογία του νησιού. Η Κύπρος έχει υποφέρει από μεγάλους σεισμούς ανά τους αιώνες, οι πιο καταστρεπτικοί χρονολογούνται στο 332 και 342 μ.Χ. γεγονός που οδήγησε στην καταστροφή αρχαίων πόλεων όπως η Σαλαμίνα και η Παλαίπαφος. Ολόκληρες πόλεις πλημμύρισαν και επιζήσαντες έφυγαν για άλλες πόλεις. Πιθανότατα λόγω της πλούσιας κληρονομιάς η τέχνη του ψηφιδωτού ανθίζει και κατά την σύγχρονη περίοδο, με το ‘Mosaic Collective’ στην Λεμεσό να γίνεται ευρέως γνωστό ανά την Ευρώπη. Επίσης, η ίδια η πολιτεία έχει εκπαιδεύσει πολλούς νέους τεχνίτες ώστε η τέχνη αυτή να διατηρηθεί. Εδώ είναι που το Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Δρυ και οι φορείς του έχουν βάλει το χεράκι τους.

Η Πολιτιστική Διαδρομή Ψηφιδωτών στην παράκτια περιοχή των επαρχιών Λάρνακας, Λεμεσού και Πάφου, προσφέρεται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Δρυ και τους φορείς του, το Mola -Culture Factory. Συνδέεται, επίσης, με ευκαιρίες εκμάθησης κατασκευής ψηφιδωτών.

- Το μονοπάτι περιλαμβάνει τις ακόλουθες επισκέψεις και δραστηριότητες:
- Το Παλιό Ελαιοτριβείο, Πάνω Λεύκαρα και σύγχρονα ψηφιδωτά στα Πάνω Λεύκαρα και Κάτω Δρυ (Ημέρα 1).
- Η ερειπωμένη ρωμαϊκή πόλη του Κουρίου κοντά στη Λεμεσό (Ημέρα 2).
- Ο ναός της Αφροδίτης στα Κούκλια κοντά στο αεροδρόμιο της Πάφου (Ημέρα 3).
- Αρχαιολογικό Πάρκο Πάφου, Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO (Ημέρα 4).
- Επιστροφή στα Πάνω Λεύκαρα για μια ημέρα δημιουργικής εκπαίδευσης (Ημέρα 5), με δυνατότητα δεύτερης ημέρας.

Βρείτε τον σύνδεσμο προς τον χάρτη της διαδρομής παρακάτω ή επικοινωνήστε με το Mola – Culture Factory για περισσότερες λεπτομέρειες.

Τι θα ανακαλύψετε:

- Πώς η τέχνη του ψηφιδωτού εξελίχθηκε μέσα στους αιώνες, από χρήση απλών βοτσάλων σε ψηφίδες και σύγχρονα ανακυκλώσιμα υλικά.
- Τον σκοπό πίσω από τα ψηφιδωτά... κρυμμένα μηνύματα και αφηγήματα.
- Τα κυπριακά ψηφιδωτά – ως μέσο επικοινωνίας και μεταφοράς ιδεών
- Το ψηφιδωτό ως μέσο για να δοθεί έμφαση σε περιβαλλοντικά ζητήματα.
- Τη δημιουργικότητα που κρύβεται μέσα σας, διαμέσου ενός προαιρετικού εκπαιδευτικού εργαστηρίου.

Στάση 1: Ο παλιός Ελιόμυλος – Mola Culture Factor, Πάνω Λεύκαρα

Ο Παλιός Ελιόμυλος – Mola Culture Factory αποτελεί κέντρο ενημέρωσης για το Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Δρυ. Είναι το μέρος όπου λαμβάνει χώρα η εισαγωγή και ο προσανατολισμός για τις προτεινόμενες πολιτιστικές διαδρομές. Εάν οι συμμετέχοντες παρακολουθήσουν πρόσθετη εκπαίδευση δεξιοτήτων, αυτός είναι ο χώρος. Ο Μύλος διαθέτει πολλά ψηφιδωτά που χρησιμοποιούν μια ποικιλία μέσων.

Στάση 2: Κάτω Δρυς Vintage Emporium

Σε αυτή τη στάση θα περιηγηθείτε στα τοπικά ψηφιδωτά στον Κάτω Δρυ και θα δείτε μερικά από αυτά φτιαγμένα από μια ποικιλία απορριμμάτων/ανακυκλώσιμων υλικών.

Στάση 3: Τα κατάλοιπα της Ρωμαϊκής πόλης του Κουρίου , κοντά στην Λεμεσό

Στη στάση 2, θα δείτε ρωμαϊκά και βυζαντινά ψηφιδωτά και θα παρατηρήσετε πώς τα θέματα απεικόνισης αλλάζουν με την πάροδο των αιώνων. Αν το επιτρέπει ο χρόνος, μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε καταστήματα στη Λεμεσό για να δείτε είδη κατασκευής ψηφιδωτών.

Στάση 4: Ο ναός της Αφροδίτης στα Κούκλια, Επαρχία Πάφου

Η τρίτη στάση απέχει περίπου 1,5 ώρα με το αυτοκίνητο από τα Πάνω Λεύκαρα και τον Κάτω Δρυ. Σε αυτή τη στάση, θα επισκεφθείτε τον Ναό της Αφροδίτης στα Κούκλια. Στο Μεσαιωνικό Βενετσιάνικο, το οποίο σήμερα λειτουργεί ως Αρχαιολογικό Μουσείο, σώζεται ρωμαϊκό ψηφιδωτό δάπεδο. Υπάρχει επίσης ένα εξαιρετικό παράδειγμα ψηφιδωτού με θέμα εμπνευσμένο από την ελληνική μυθολογία «Η Λήδα και ο Κύκνος» - είναι ένα αξιοσημείωτο πρωτότυπο ρωμαϊκής περιόδου.

Στάση 5: Αρχαιολογικό Πάρκο Πάφου

Στην ίδια ημερήσια εκδρομή, επισκεφθείτε το Αρχαιολογικό Πάρκο της Πάφου για να δείτε τα προστατευόμενα από την UNESCO ψηφιδωτά που χρονολογούνται από την ελληνιστική περίοδο, έως την πρώιμη και ύστερη ρωμαϊκή περίοδο. Θα μιλήσουμε για τον συμβολισμό στα ψηφιδωτά και θα θίξουμε τα ζητήματα προστασίας τους.

Ιστορίες κληρονομιάς

Ιστορία 1 “Παλιό Ελαιοτριβείο – Η «πράσινη» όψη των ψηφιδωτών”

Κάποιοι θεωρούν την κατασκευή ψηφιδού ως μία απλή τέχνη, όμως οι πραγματικά καλοί ψηφιδογράφοι μπορούν να ενσωματώσουν προοπτική, βάθος πεδίου, κίνηση και «ζωή» στο έργο τους. Στην Κύπρο, φυσικά, αυτό συμβαίνει ήδη από τότε που εγκαταστάθηκαν οι Μυκηναίοι - Έλληνική Φυλή της ύστερης

Εποχής του Χαλκού- στο νησί πριν από 4.000 χρόνια, με την τέχνη να φτάνει στο απόγειό της κατά τη Ρωμαϊκή και τη Βυζαντινή περίοδο. Τα ψηφιδωτά στην Πάφο, το Κούριο, τη Σαλαμίνα και τους Σόλους (μερικά από τα αρχαία κυπριακά βασίλεια) είναι γνωστά παγκοσμίως, και αν πρέπει να ξεχωρίσω ένα είναι το ρωμαϊκό ψηφιδωτό με θέμα «Η Λήδα και ο Κύκνος» που βρίσκεται στα Κούκλια. Ακόμα και τότε, τα ψηφιδωτά χρησιμοποιούσαν κυρίως τοπικά και φυσικά υλικά, άρα ήταν βιώσιμα ήδη από την αρχαιότητα. Οι Αρχαίοι Έλληνες χρησιμοποιούσαν μαύρα και λευκά βότσαλα που μάζευαν από την παραλία, ενώ οι Ρωμαίοι ενθουσιάστηκαν με τα χρώματα των πετρωμάτων της Κύπρου και εκτιμούσαν ιδιαίτερα την σκληρή (πράσινη) πέτρα *terra verdae*, από την οποία δημιουργούσαν τετράγωνες ψηφίδες. Το έντονο κόκκινο χρώμα εισαγόταν από την γειτονική Αίγυπτο, γνωστό ως «Πορφύρα».

Πολλά μέλη της ομάδας μας είχαν συνεργαστεί παλαιότερα με τον διάσημο – και πλέον αείμνηστο – Κύπριο καλλιτέχνη Στάση Παρασκό. Περισσότερα για τον κ.Παρασκό μπορείτε να βρείτε σε Άρθρα του Cyprus Mail. Ο Στάσης υπήρξε σπουδαίος δάσκαλος και υπέρμαχος της χρήσης απορριμμάτων ή όπως θα λέγαμε σήμερα ανακυκλώσιμων υλικών, στην τέχνη. Τα ψηφιδωτά του στον Τείχο της Λέμπας κοντά στην Πάφο υπήρξαν πρωτοποριακά.

Στη σύγχρονη Κύπρο, η τέχνη του ψηφιδωτού συνεχίζεται, και στην ορεινή περιοχή της επαρχίας Λάρνακας, συγκεκριμένα στον Κάτω Δρυ και τα Πάνω Λεύκα. Το όραμα μας για

ένα πιο «Πράσινο Χωριό» μας οδήγησε στη δημιουργία βιώσιμων έργων ψηφιδωτού. Όλα ξεκίνησαν πριν από 10 χρόνια περίπου, όταν πεταμένες τσιμεντένιες πλάκες δαπέδου βρέθηκαν στην παραλία κοντά στο αεροδρόμιο της Πάφου. Κάποτε, αυτά τα βαριά οικοδομικά απόβλητα είχαν χρησιμοποιηθεί για τη σταθεροποίηση της ακτογραμμής και την πρόληψη της διάβρωσης. Χρόνια αργότερα, οι πλάκες είχαν διασκορπιστεί στην ακτή. Αυτό που τράβηξε την προσοχή μου ήταν η στρογγυλή, εσοχή στο κάτω μέρος κάθε πλάκας – ο λεγόμενος «βάτραχος» – που συγκρατεί το τσιμέντο και λειτουργεί ως βεντούζα κατά την τοποθέτηση. Σκέφτηκα: «είναι ιδανική επιφάνεια για ψηφιδωτά».

Σήμερα, στον χώρο του Παλιού Ελιόμυλου συνεχίζουμε την δημιουργία και παραγωγή ψηφιδωτών με επικεφαλής την Παναγιώτα Δημητρίου. Τα έργα αυτά κοσμούν πολλά χωριά της επαρχίας Λάρνακας ως Ανθώνες, διακοσμητικά ιδιωτικών πισίνων μα και ως πάγκοι και τοιχογραφίες. Αυτή την περίοδο δημιουργούμε μια σειρά από ψηφιδωτά με θέμα τις μέλισσες, η οποία θα εκτεθεί σε χωριά όπως ο Κάτω Δρυς, τα Κάτω Λεύκαρα, η Λάγια, η Μελίνη, η Οδού, η Ορά, η Βάβλα, η Βαβατσινιά και οι Άγιοι Βαβατσινιάς.

Ακόμα πιο σύγχρονα, και περιβαλλοντικά βιώσιμα, είναι τα ψηφιδωτά που κατασκευάζονται από κομμένα κουτιά μπύρας και αναψυκτικών. Ένα από αυτά έχει δημιουργηθεί πάνω σε ένα βαρύ πλαστικό πλαίσιο («bleacher») από ένα παλιό πάρκο σκέιτμπορντ. Η καλλιτέχνης Χασίни δημιούργησε ένα υπέροχο μοτίβο Λευκαρίτικης Δαντέλας, με αστέρια – τις γνωστές «μαργαρίτες» – που εκπροσωπούν τη Θεά της Αγάπης, Αφροδίτη.

Αντλήσαμε επίσης υπέροχες ιδέες από την Σκωτσέζα master mosaicist, Katy Galbraith, η οποία μας επισκέφθηκε στην Κύπρο. Η Katy μας βοήθησε να σχεδιάσουμε και να δημιουργήσουμε ένα δενδρόμορφο έργο επιστημονικής φαντασίας, κατασκευασμένο εξολοκλήρου από σπασμένα πιάτα, χάντρες, φλοιούς δέντρων και μεταλλικές σκωρίες. Στα κλαδιά του δέντρου κρέμονται «κάψουλες» φτιαγμένες από πλαστικά μπουκάλια γεμισμένα με μη ανακυκλώσιμα απόβλητα και καλυμμένα με κάθε είδους απορριπτέα υλικά, που μου θυμίζουν μυθιστορήματα του Isaac Asimov.

Το δέντρο εκτίθεται στο εσωτερικό του Παλαιού Ελαιотριβείου – Mola Culture Factory και έχει σχεδιαστεί για να μεταφέρει ένα ισχυρό περιβαλλοντικό μήνυμα για την ανάγκη ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης υλικών.

Ιστορία 2 “Κάτω Δρυς Vintage Emporium”

Ένα από τα ψηφιδωτά με τίτλο «*Savage Future*» απεικονίζει γενετικά τροποποιημένα ψάρια και έχει δημιουργηθεί χρησιμοποιώντας πλήθος απορριμμάτων και ανακυκλώσιμων υλικών. Το συνοδευτικό ποίημα προμηνύει ένα ζοφερό μέλλον για το περιβάλλον. Η τέχνη και ο πολιτισμός αποτελούν τα ιδανικά μέσα για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη για λιγότερη σπατάλη και κατανάλωση.

Η ανακύκλωση, η επαναχρησιμοποίηση και η «αναβάθμιση απορριμμάτων» μέσα από την τέχνη κερδίζουν ολοένα και περισσότερους υποστηρικτές, και τα «**Πράσινα Χωριά**» των **Λευκάρων και του Κάτω Δρυ** πρωτοστατούν στον τομέα αυτό, με την απαραίτητη στήριξη των Κοινοτικών Συμβουλίων και του Οργανισμού Τουρισμού Λάρνακας.

Σκληρό Μέλλον (*Savage Future*)

*Χτες το βράδυ είδα στ' όνειρό μου ένα παράξενο, άγριο μέλλον.
Ολόκληρη η υδρόγειος είχε υπερθερμανθεί και οι περισσότεροι άνθρωποι είχαν πεθάνει.
Ζούσαμε με καμήλες που τρέφονταν με αγκαθωτούς κάκτους,
κι εμείς τρώγαμε χουρμάδες, κατσίκες και αλμυρό τυρί.*

*Η γη ήταν καμένη και ξερή, οπότε έπρεπε να κολυμπήσουμε
σε έναν βρωμερό ωκεανό που κάποτε έσφυζε από ψάρια στα νιάτα μου.
Τώρα κατοικείται μόνο από απαίσια, άθια πλάσματα,
που τα έπλασαν επιστήμονες για να καταβροχθίζουν τα φρικτά μας απόβλητα.*

*Με καλή αλλά εσφαλμένη πρόθεση, δημιούργησαν νέα ζωή,
αγνοώντας τους σπόρους της φρίκης που φύτευαν.
Αλλάζοντας γονίδια και τοποθετώντας λαμπερά τσιπ,
καταβροχθίζοντας καύσιμα με τις βροντερές τους μηχανές,
τα γενετικά τροποποιημένα ψάρια ξέφυγαν και έγιναν άγρια.*

*Ανεξέλεγκτα πλέον, καταβροχθίζουν μέταλλο, γυαλί και πετρέλαιο,
μιμούμενα την ομορφιά με απαστράπτουζα σάρκα,
κολυμπούν στον κόλπο, σχίζοντας το νερό με στριγκλιά,
αργά κάτω από τον καυτό μεσημεριανό ήλιο.*

*Πρέπει να κολυμπήσουμε εκεί, για να ξεφύγουμε από τη φλογισμένη ζέστη,
παίζοντας τη ζωή μας κορώννα-γράμματα, κάποιοι ουρλιάζοντας ταΐζουν τα ψάρια.
Τρώνε τα απόβλητά μας, μα τώρα τρώνε και τους άχρηστους ανθρώπους.*

Ιστορία 3 “Ρωμαϊκή Πόλη Κουρίου/ Κατανοώντας την Αφροδίτη”

Ώρα να μιλήσουμε για τον **συμβολισμό στα ψηφιδωτά**. Η Αφροδίτη (Venus) εμφανίζεται στον ουρανό σε ολόκληρη τη Λεβαντίνη, αλλά και στα ρούχα των ιστορικών μορφών... ακόμη κι αν ήταν θανάσιμοι εχθροί μεταξύ τους την εποχή εκείνη! Το μοτίβο του **ακτινωτού άνθους / αστεριού** προέρχεται από τους Έλληνες και τελειοποιήθηκε από τους Ρωμαίους... μα η κληρονομιά του

είναι παγκόσμια: Οθωμανοί, Κύπριοι, Βενετσιάνοι, λαοί των Βαλκανίων (ακόμη και οι Βίκινγκς)... όλοι το αγαπήσαν, το φρόντισαν και έτσι το διατήρησαν ζωντανό. Είναι η **Αφροδίτη, Θεά του Αλόγιστου Έρωτα**... έτσι τουλάχιστον πίστευαν οι Ρωμαίοι.

Ο έρωτας συνώνυμο του πάθους στα νέα ελληνικά αιτιολογεί ίσως το γεγονός ύπαρξης 8-ακτινωτού αστεριού στο ψηφιδωτό δάπεδο ενός αρχαίου πορνείου· εδώ στο Κούριο. Έχει μάλιστα και στοιχεία που μπορεί να είναι «γυναικοειδούς» μορφής (σε σχήμα αιδοίου). Θεωρείται σχεδόν βέβαιο πως το αστέρι (στην ελληνική παράδοση «**μαργαρίτα**») προχώρησε μέσα στον χρόνο ως **σύμβολο αγάπης**, πρώτα στα ψηφιδωτά και κατόπιν στα **κεντήματα και τις δαντέλες**, σε τραπεζομάντηλα και ενίοτε σε ενδύματα. Είναι σε όλους μας γνωστή η μαντική πρακτική με την αποκοπή πετάλων από μία μαργαρίτα: Μ'αγαπά δεν μ'αγαπά, μ'αγαπά, δεν μ'αγαπά...

...μια σοβαρή σκέψη... χρειαζόμαστε επειγόντως λίγη δια-φυλετική και δια-εθνοτική αγάπη και ανοχή αυτή τη στιγμή... γι' αυτό ας υμνήσουμε την ΑΦΡΟΔΙΤΗ!

Τα γεωμετρικά μοτίβα στα ψηφιδωτά της Πάφου αποτελούν την αφετηρία για τα παγκοσμίου φήμης **Λευκαρίτικα**: ρόμβοι, ζιγκ-ζαγκ και φυσικά το 8-ακτινωτό αστέρι/μαργαρίτα... σύμβολο της **Αφροδίτης**, σύμβολο **αγάπης και πάθους**.

Ακόμη μία διάσημη μορφή που ξεπροβάλλει και στην τέχνη του ψηφιδωτού είναι η μορφή του «**ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**» – Ανδρικό πρόσωπο κατασκευασμένο από φύλλα κισσού και αμπελόφυλλα. Συχνά δίνεται ερμηνεία απεικόνισης γνωστών κλασικών μορφών όπως ο **Διόνυσος**, ο **Ωκεανός**, ο **Σιλβανός**, ο **Απόλλωνας** **Υλάτη κ.ά.** ένα «φυλλώδες» καστ ηθοποιών / θεών της Αρχαίας Ελλάδας θα έλεγε κανείς που απέκτησαν παγκόσμια φήμη χάρη στους Ρωμαίους.

Ιστορία 4 “Ο Ναός της Αφροδίτης στα Κούκλια”

Η Αφροδίτη είναι μια αρχαία Ελληνίδα θεά που συνδέεται με τον έρωτα, τον πόθο, την ομορφιά, την ηδονή, το πάθος, την τεκνοποίηση και, όπως η Ρωμαϊκή αντίστοιχη θεά Venus, την επιθυμία, το σεξ, τη γονιμότητα, την ευημερία και τη νίκη. Τα κύρια σύμβολα της Αφροδίτης περιλαμβάνουν κοχύλια, μυρτιές, τριαντάφυλλα, περισσότερα, σπουργίτια και κύκνους. Οι Ρωμαίοι πρόσθεσαν το 8-άκτινο αστέρι στα

σύμβολά της, το οποίο βρίσκεται σε υφάσματα και υποδηλώνει ένα δώρο αγάπης. Η λατρεία της Αφροδίτης προήλθε από τους Φοίνικες, οι οποίοι κάποτε κυβερνούσαν την Κύπρο. Ήταν επίσης η προστάτιδα θεά των ιερόδουλων και η ομάδα μας «Green Village» βρήκε σύμβολα της θεάς σε αρχαίους οίκους ανοχής στην Ιταλία και στην Κύπρο. Από την Ιλιάδα του Ομήρου και την Ωδή στην Αφροδίτη της Σαπφούς, η Αφροδίτη περιγράφεται ως κόρη του Δία και της Διώνης. Ο τόπος γέννησής της αμφισβητείται. Είναι είτε το ελληνικό νησί της Κυθίας είτε οι ακτές της δυτικής Κύπρου. Οι Κύπριοι πιστεύουν ακράδαντα ότι γεννήθηκε στην Κύπρο και συγκεκριμένα στην Πέτρα του Ρωμιού μεταξύ Λεμεσού και Πάφου. Γι' αυτό τον λόγο δεν έχασαν χρόνο και στο κοντινό χωριό Κούκλια χτίστηκε ένας ναός αφιερωμένος στην θεά.

Ακόμη και πριν από τον ναό, υπήρχαν ιερά άλση και έχουν βρεθεί αγαλματίδια μιας θεάς της γονιμότητας. Η πιο κοινή πεποίθηση είναι ότι μετά την πτώση της Τροίας, η τρικυμμία που κατέλαβε τους Έλληνες κατά την επιστροφή τους στην πατρίδα μετέφερε τον Αγαπήνορα και τον αρκαδικό στόλο στην Κύπρο, και έτσι ο Αγαπήνορας έγινε ο ιδρυτής της Πάφου και έχτισε το ιερό της Αφροδίτης στην Παλαίπαφο (αρχαίο βασίλειο της Πάφου), πριν από περίπου 3.200 χρόνια. Οι Ρωμαίοι την μετονόμασαν σε «Αφροδίτη» και αναζωογόνησαν τη λατρεία της στο ιερό, και αυτοί ήταν που εισήγαγαν τα ψηφιδωτά. Ένα αλληλοσυνδεόμενο γεωμετρικό μοτίβο είναι έξυπνα φτιαγμένο και έχει εμπνεύσει ποικιλοτρόπως τη σύγχρονη τέχνη. Το πιο διάσημο ψηφιδωτό στο ιερό είναι η εκδοχή του ελληνικού μύθου «Η Λήδα και ο Κύκνος», όπου ο Δίας, μεταμφιεσμένος σε κύκνο, τραβάει το πέπλο από τη νύμφη Λήδα, σε μια προσπάθεια να την αποπλανήσει. Μπορούμε να υποθέσουμε ότι η επιλογή έγινε επειδή απεικονίζει τη λαγνεία και το πάθος καθώς και τη σύνδεση με το πανέμορφο πτηνό τον κύκνο.

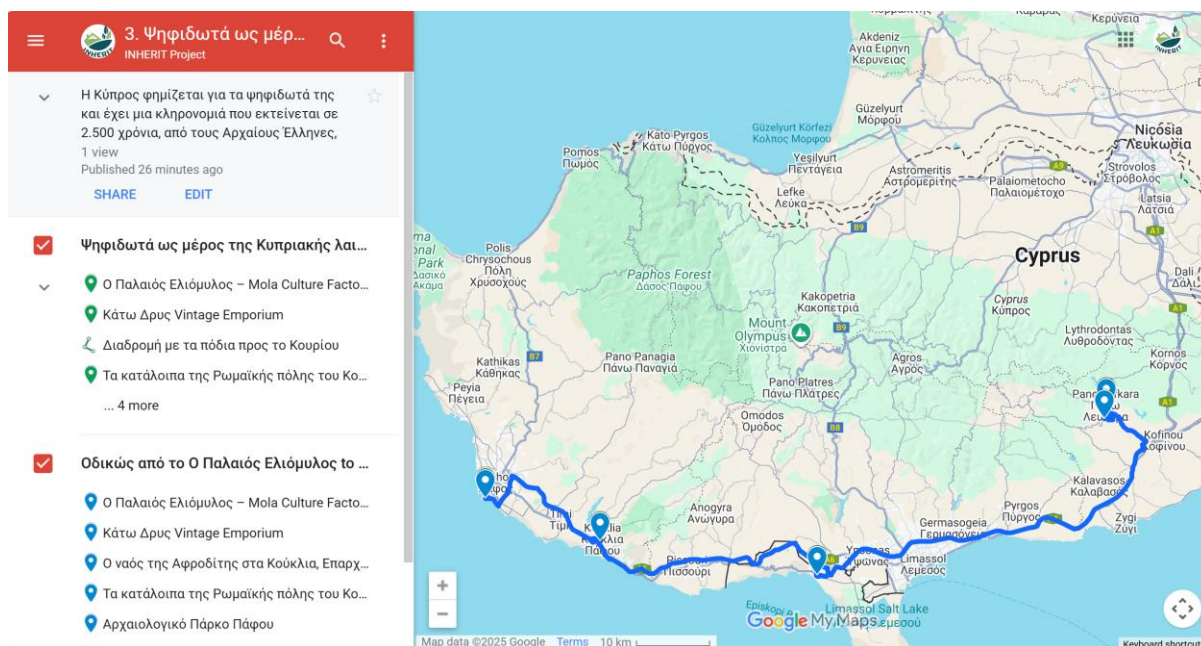
Η σημαντικότητα του μονοπατιού:

- Η ιστορία και η εμπειρία θα βοηθήσουν στην τόνωση της τοπικής οικονομίας με βιώσιμο τρόπο.
- Οι επισκέπτες θα μάθουν περισσότερα για το τοπικό πολιτιστικό τοπίο που λίγοι τουρίστες γνωρίζουν.
- Η ανακάλυψη από τουρίστες, τόσο εγχώριους όσο και από το εξωτερικό, θα ενισχύσει την ευαισθητοποίηση για την ανάγκη αναγνώρισης και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, όσον αφορά την παραδοσιακή τέχνη του ψηφιδωτού.

Παρόλο που πολλά θέματα των ψηφιδωτών είναι θρησκευτικά, η τέχνη από μόνη της είναι κοσμική και λειτουργεί ως μέσο κοινωνικής διαμεσολάβησης, φέρνοντας τους ανθρώπους κοντά με δημιουργικό και ανοικτό τρόπο.

Χάρτης διαδρομής

Η Κύπρος φημίζεται για τα ψηφιδωτά της και έχει μια κληρονομιά που εκτείνεται σε 2.500 χρόνια, από τους Αρχαίους Έλληνες, τους Ρωμαίους και μέχρι και τη Μεσαιωνική περίοδο. Αυτή η Πολιτιστική Διαδρομή σας μεταφέρει σε τέσσερις χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς οι οποίοι εκθέτουν ιδιαίτερα ψηφιδωτά από όλες τις εποχές.

Link to the map:

<https://www.google.com/maps/d/u/2/edit?mid=1LCRi-lzeVEITSrh7Cr3WWZ7MOaCsNtuY&usp=sharing>

Στάση 1	Ο Παλιός Ελιόμυλος – Mola Culture Factory, Πάνω Λεύκαρα Google map link GPS: 34.86466, 33.30675
Στάση 2	Κάτω Δρυς Vintage Emporium Google map link GPS: 34.8512165, 33.3029375
Στάση 3	Τα κατάλοιπα της Ρωμαϊκής πόλης του Κουρίου, κοντά στη Λεμεσό Google map link GPS: 34.66444, 32.88802
Στάση 4	Ο ναός της Αφροδίτης στα Κούκλια, Επαρχία Πάφου Google map link

	GPS: 34.706, 32.57309
Στάση 5	Αρχαιολογικό Πάρκο Πάφου Google map link GPS: 34.75817, 32.40624

Λεπτομέρειες διαδρομής

- Απόσταση (χλμ):
 - ο Περίπου 132 χλμ
- Πώς μπορεί να πραγματοποιηθεί:
 - ο οδηγώντας: είτε μόνος είτε με καθοδήγηση ξεναγού
- Επισημάνση: (ρούχα, εξοπλισμός, καιρός κ.ά):
 - ο Η χειμερινή περίοδος από Οκτώβριο μέχρι τέλος Μαρτίου υπάρχει πιθανότητα βροχής γι' αυτό συστήνεται ένα ελαφρύ αδιάβροχο και ένα πιο ζεστό πουλόβερ ή φλις.
 - ο Το καπέλο στην Κύπρο απαιτείται όλες τις εποχές ακόμη και τον χειμώνα. Η χρήση αντηλιακής κρέμας επιβάλλεται με δείκτη προστασίας άνω των 40 C ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες όπου τα εγκαύματα είναι...τετριμμένα. Για περπάτημα θα προτείναμε ανθεκτικά παπούτσια με καλή προστασία για τους αστραγάλους και οπωσδήποτε αποφύγετε την πεζοπορία μέσα στην «μακία». Είναι αγκαθωτή και άκαμπτη.
- Οδηγίες ασφαλείας:
 - ο Ακολουθήστε τους κανόνες σχετικά με τον ρουχισμό και μείνετε στον δρόμο. Η Κύπρος έχει μερικά αρκετά επικίνδυνα είδη άγριας ζωής, αλλά οι τραυματισμοί είναι εξαιρετικά σπάνιοι. Υπάρχει ένα πολύ δηλητηριώδες φίδι, η οχιά με το γαμψό ρύγχος. Τα φίδια ξαπλώνουν στον ήλιο για να ζεσταθούν και μπορεί να τα δείτε πάνω στον δρόμο· χτυπήστε τα πόδια σας και θα συρθούν μακριά. Το μαύρο μαστιγοφίδι είναι κοινό και δεν είναι δηλητηριώδες. Κανένα από τα 6 είδη σαύρας που μπορεί να συναντήσετε δεν αποτελεί πρόβλημα. Μην αναποδογυρίζετε τυχαία πέτρες, γιατί μπορεί να υπάρχουν δηλητηριώδεις σαρανταποδαρούσες και σκορπιοί, αλλά το τσίμπημά τους δεν είναι χειρότερο από αυτό μιας μέλισσας. Μην απομακρύνετε στη μακία, σε περίπτωση που συναντήσετε ξαφνικά κάποιο φίδι. Συνολικά, η άγρια ζωή είναι συναρπαστική και, εφόσον είστε προσεκτικοί, δεν αποτελεί απειλή.

- Καθοδήγηση:
 - Αυτό το μονοπάτι μπορεί να γίνει με ή χωρίς την καθοδήγηση ξεναγού
 - Κράτηση ξεναγού; Παρακαλώ επικοινωνήστε με Old Olive Mill – Mola Culture Factory
- Επικοινωνία για περισσότερες πληροφορίες:

Mola Culture Factory
<https://www.facebook.com/molalefkara/>
 Διεύθυνση: Παναγία Ομορφιάς 1, Πάνω Λεύκαρα, 7700, Λάρνακα, Κύπρος
 Τηλέφωνο: +357 99739320
 Email: martinclark6@aol.com

Επισκέπτες / Ευκαιρίες Δημιουργίας:

Αναζήτηση 1 “Κατασκευή Ψηφιδωτού”

Αυτό είναι είτε μονοήμερο είτε διήμερο σεμινάριο (ανάλογα με την πολυπλοκότητα του σχεδίου), με διαλείμματα για φαγητό και καφέ. Ο χώρος διεξαγωγής είναι το Old Olive Mill – Mola Culture Factory.

Χρησιμοποιούμε

προεπιλεγμένες πλάκες από πέτρα ή μπετόν, ή κομμένες πλάκες τσιμέντου. Η

διδάσκουσα είναι η Κύπρια δημιουργός και καλλιτέχνης Παναγιώτα Δημητρίου, η οποία έχει εκπαιδευτεί μέσα από κυβερνητικό πρόγραμμα και έχει πάνω από 10 χρόνια εμπειρίας στην εκπαίδευση.

1. Πρώτα σχεδιάζετε το μοτίβο σας.
2. Επιλέγετε τα χρώματα.
3. Κόβετε τις ψηφίδες (tesserae).
4. Τις εφαρμόζετε στην επιφάνεια.

Η Παναγιώτα σάς καθοδηγεί βήμα προς βήμα σε όλη τη διαδικασία.

Co-funded by
the European Union

Disclaimer:

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.